

LAKIALOITE 115/2002 vp

Laki sotilasvammalain soveltamisalan laajentamisesta annetun lain 2 a §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan sotilasvammalain soveltamisalan laajentamisesta annettua lakia muutettavaksi siten, että sotilasvammalain mukaista korvausta voitaisiin myöntää sairauden johdosta vuosina 1939—1945 Neuvostoliiton partisaani-osastojen tai muiden vastaavien aseellisten erikoisjoukkojen hyökkäyksen kohteeksi joutuneelle henkilölle, jos sairauden syntymisen on todennäköisin syin aiheuttanut hyökkäyksen aiheuttama poikkeuksellinen järkytys.

Esitys liittyy eduskunnan kirjelmän (EK 35/2001 vp) hallituksen esityksestä valtion ta-

lousarvioksi vuodelle 2002 partisaaniuhreja koskevaan lausumaan 14. Lausumassaan eduskunta edellytti, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen sotilasvammalain mukaisen korvauksen myöntämisestä myös tapauksissa, joissa sairauden syntyminen liittyy vuosina 1939—1945 tehtyjen partisaani-iskujen aiheuttamaan poikkeukselliseen järkytykseen. Tarvittavat määrärahat tuli sisällyttää keväällä 2002 annettavaan lisätalousarvioon. Näin ei kuitenkaan tehty.

Lakialoite on osa vihreän eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettia.

PERUSTELUT

Neuvostoliittolaiset partisaaniosastot toimivat viime sotien aikana, erityisesti jatkosodan aikana, Suomen alueella. Osastot tekivät vuosina 1941—1944 itärajan siviilikyliin useita hyökkäyksiä, joiden uhreista huomattava osa oli vanhuksia, naisia ja lapsia. Uhreja edustavan järjestön Jatkosodan Siviiliveteraanit ry:n selvityksen mukaan partisaani-iskujen kohteeksi joutuneissa kylissä asuneita henkilöitä on elossa vielä noin 1 500.

Sotilasvammalain mukaan voidaan Neuvostoliiton partisaanijoukkojen siviileihin kohdistamien iskujen siviiliuhreille myöntää korvausta

aiheutuneen ruumiinvamman johdosta. Ruumiinvamman seurauksena tai vammaan liittyvänä voidaan korvata myös psyykkisiä häiriöitä, mutta pelkästään järkyttävien tapahtumien aiheuttamista psyykkisistä seurauksista ei voimassa olevan lain nojalla voida korvausta myöntää. Sen sijaan sotavangit, siviilisotavangit mukaan lukien, voivat jo nykyisin saada ruumiinvammasta riippumatta korvausta myös psyykkisistä seuraamuksista ja muista sairauksista, jotka ilmeisesti liittyvät sotavankeudessa vallinneiden erityisten olosuhteiden synnyttämään poikkeukselliseen alttiuteen tai taipumukseen. Vam-

masta korvausta saavat ovat sotilasvammalain laajan korvausturvan piirissä, johon voi kuulua muun muassa vuosittain tapahtuva kuntoutus.

Sotilasvammalain soveltamisalan laajentamisesta annetun lain (390/1956) 2 a §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 kohta, jonka mukaan myös pelkästään partisaani-iskujen tai Neuvostoliiton muiden aseellisten erikoisjoukkojen hyökkäysten aiheuttamat psyykkiset seuraamukset ja muut sairaudet voidaan sisällyttää korvauksen piiriin vastaavasti kuin sotavankien henkiset vammat ja muut sairaudet. Muilla aseellisilla erikoisjoukoilla tarkoitetaan nimenomaan siviilikyliin siviilejä vastaan hyökkäyksensä kohdistaneita neuvostoliittolaisia erikoisyksiköitä riippumatta siitä, minkä organi-

saation alaan ne kuuluivat. Lainkohdan piiriin ei kuuluisi Neuvostoliiton asevoimien, esimerkiksi ilmavoimien, suomalaisiin siviilikohteisiin kohdistamat pommitukset. Myös mahdollisesti muulloin vuosina 1939—1945 ja muualla Suomessa viime sotien aikana tapahtuneiden vastaavanlaisten hyökkäysten aiheuttamat sairaudet ehdotetaan korvattaviksi samoin perustein. Uusia korvauksensaajia arvioidaan olevan noin 600 henkilöä. Sotilasvammalain mukaiset menot lisääntyisivät uudistuksen johdosta 1 000 000 euroa vuonna 2003.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

sotilasvammalain soveltamisalan laajentamisesta annetun lain 2 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään sotilasvammalain soveltamisalan laajentamisesta 15 päivänä kesäkuuta 1956 annetun lain (390/1956) 2 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 249/1966, uusi 3 kohta seuraavasti:

2 a §

Henkilölle, jolla ei ole oikeutta korvaukseen ruumiinvamman tai sairauden johdosta 1 tai 2 §:n nojalla, annetaan korvausta sotilasvammalain mukaan:

3) sairauden johdosta, joka on aiheutunut vuosina 1939—1945 Neuvostoliiton partisaani-

osastojen tai muiden vastaavien aseellisten erikoisjoukkojen hyökkäyksestä, jos sairauden syntyminen todennäköisillä syillä liittyy mainitun hyökkäyksen aiheuttamaan poikkeukselliseen järkytykseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2003.

Helsingissä 1 päivänä lokakuuta 2002

Osmo Soininvaara /vihr
Irina Krohn /vihr
Satu Hassi /vihr

Tuija Brax /vihr
Erkki Pulliainen /vihr
Janina Andersson /vihr